

IZ ANALOV ZGODOVINE - ŽELODEC NA BRITANSKEM DVORU

Ob registraciji geografske zaščite zgornjesavinjskega želodca tako v Sloveniji kot v EU smo dokumentirali zgodovino, tradicijo in posebnosti tega suhomesnatega proizvoda. Pri tem smo se opirali na zapise in pričevanja izdelovalcev želodca in raziskovalcev preteklosti, največ na zapise pokojnega Aleksandra Videčnika.

Nekatere podrobnosti pa so ostale dvomljive: Videčnik povzema ustno pripoved hotelirja Franca Plesnika, po kateri sta v 30 letih (preverjeno avgusta 1934) angleški kralj Jurij V. in jugoslovanski kralj Aleksander Karađorđević odšla na lov na kozoroga v kraljevem lovišču Kamniška Bistrica. Po lovu naj bi sestopila v Logarsko dolino in malicala želodec v hotelu Plesnik. Britanski kralj naj bi bil izjemno navdušen nad želodcem in je naročil gostitelju dostavo te specialitete na londonski dvor za nekaj let vnaprej.

V združenju smo temeljito raziskali verodostojnost te zgodbe. Dogodki so resnični, le pri kronanih glavah je šlo za zamenjavo: lovski gost ni bil tedanji britanski kralj Jurij V (sicer tudi eden zmagovalcev I. svetovne vojne), ampak njegov sin - princ Albert, ki je dve leti za tem (1936) v resnici postal kralj Jurij VI.

Na sliki: Jurij VI. (1895-1952), pravnuk znamenite kraljice Viktorije, kralj Združenega kraljestva v letih 1936-1952).

Po želodec za britanski dvor je več naslednjih let prihajal osebni avto britanskega konzulata iz Zagreba. V lesenih škatlah je želodec potoval po diplomatski pošti (ki je tudi carina ni smela pregledovati) v London. Odpremnice, ki so to dokazovale, so žal zgorele ob nemškem požigu Plesnikovega hotela leta 1944.

Ob tem smo odkrili še nekaj zanimivosti: zakaj je jugoslovanski kralj povabil na lov princa (in ne kralja) prijateljske države? Kralj Jurij V. je bil tedaj že v letih (69) in bolehen. Verjetno visokogorskega lova in vzpona čez Kamniško sedlo ne zmoget. Po drugi strani pa je prav princa Alberta in Aleksandra vezalo mladostno prijateljstvo – bila sta si blizu po letih, v času 1. svetovne vojne (1916) sta se v odprtem avtomobilu vozila po Londonu in pozdravljala, pa tudi hrabrila Angleže. Albert je bil tudi krstni boter jugoslovanskega princa Petra, poznejšega kralja Petra II.

Če za zaključek še malce špekuliramo: Albertova hčerka Elizabeta, današnja kraljica Elizabeta II., je bila v tem času stara okoli 10 let. Mogoče je tudi ona kdaj pokusila želodec pri mizi svojega očeta?

Več kot dovolj razlogov, da bi nemara prav naš zgornjesavinjski želodec upravičeno poimenovali tudi »kraljevo mesnino«.

Slika na levi:

Hotel Franca Plesnika, Logarska Dolina, 1934

Jože Tlaker